

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Sžk/19/2018
Identifikačné číslo spisu: 3018200214
Dátum vydania rozhodnutia: 20.03.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:3018200214.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a členov senátu Mgr. Viliama Pohančeniča a JUDr. Anny Peťovskej, PhD. (sudca spravodajca), v právnej veci žalobcu: FREMACH TRNAVA, s.r.o., IČO: 36 282 332, so sídlom Belgická 2, Trnava, právne zastúpený: Advokátska kancelária BĀNOS s.r.o., IČO: 47 551 372, so sídlom Hlavná 979/23, Galanta, proti žalovanému: Inšpektorát práce Trenčín, Hodžova 36, Trenčín, o preskúmanie zákonnosti Protokolu o výsledku inšpekcie práce č.: ITN-77-15-2.4/P-B24-18 zo dňa 30. 04.2018, v konaní o kasačnej sťažnosti proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/32/2018-153 zo dňa 10. októbra 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/32/2018-153 zo dňa 10. októbra 2018 z a m i e t a.

Účastníkom konania nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

1. Inšpektorát práce Trenčín (ďalej aj len „Inšpektorát práce“) dňa 15.11.2017 vykonal u žalobcu inšpekciu zameranú na kontrolu dodržiavania vybraných ustanovení pracovnoprávných predpisov a dodržiavania zákazu nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania v zmysle zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 82/2005 Z. z.“).

2. Inšpekciou bolo zistené, že žalobca je podnikateľom - zamestnávateľom s 340 zamestnancami. Vo výrobných priestoroch žalobcu sa v čase výkonu inšpekcie nachádzalo 6 srbských štátnych príslušníkov. K ich prítomnosti žalobca predložil Rámcovú zmluvu o dielo uzavretú dňa 01.10.2017 s F.M.CORP d.o.o. Beograd - Stari Grad, Belehrad ako zhotoviteľom. Zhotoviteľ sa touto zmluvou zaviazal vykonať dielo formou úprav vecí poskytnutých objednávateľom a objednávateľ sa zaviazal dielo prevziať a zaplatiť zaň dohodnutú cenu. V prípade potreby bolo dohodnuté vykonanie aj ďalších prác.

Rámcová zmluva bola uzavretá na dobu určitú do 31.08.2019. Bol predložený aj ďalší dokument označený ako Rámcová zmluva o dielo zo dňa 01.10.2017, ktorá bola podpísaná medzi žalobcom a zhotoviteľom. V jej záhlaví nebol označený žiaden účastník zmluvného vzťahu. V časti „objednávka“ bolo uvedené: a) vykonávanie montáže, opráv, servisu, prípadne iných služieb a prác dodávateľom služieb pre objednávateľa služieb a b) iné s predmetom súvisiace činnosti podľa požiadaviek objednávateľa. Dokument neobsahuje určenie počtu osôb, deň ich nástupu, miesto výkonu práce, len splatnosť ceny.

3. Podaním vysvetlenia cudzí štátni príslušníci inšpektorovi zhodne uviedli, že pracujú pre F.M.CORP d.o.o. U niektorých bolo zistené, že zmluvu podpísali koordinátorovi na ubytovni, jeden čaká na zmluvu, iný sa dohodol ústne. Zhodne uviedli, že práca je im pridelená majstrom žalobcu na pracovisku, náradie dostávajú od žalobcu a oblečenie od agentúry. Riadiaca pracovníčka žalobcu A. C. (majsterka) v podanom vysvetlení uviedla, že tieto osoby vykonávajú bežnú prácu ako kmeňoví zamestnanci, spolu s nimi a nie sú špeciálne určení na žiadne pracovisko. Potvrdila, že prácu im prideliuje majster žalobcu alebo jeho predák. Pracujú na linke Cluster, vykonávajú aj samostatnú montáž jednotlivých polotovarov, ktoré sa u žalobcu vyrábajú a oni ho následne montujú ako finálny výrobok do automobilov. Evidenciu týchto zamestnancov vedie každý majster.

4. Na základe týchto zistení inšpektorát práce dňa 30.04.2018 vydal protokol č. ITN-77-15-2.4/P-B24-18, v ktorom konštatoval, že kontrolovaní zamestnanci srbskej štátnej príslušnosti musia mať udelené povolenie na zamestnanie, pretože na nich nedopadá § 23a ods. 1 písm. m/ zákona č. 5/2004 Z. z. o službách v zamestnanosti (ďalej len „zákon č. 5/2004 Z. z.“), keďže vykonávali bežnú prácu ako kmeňoví zamestnanci. Žalobca prijal cezhraničnú dodávku práce, ktorú jej na základe rámcovej zmluvy o dielo poskytovala spoločnosť F.M.CORP d.o.o. Beograd prostredníctvom fyzických osôb, ktoré nelegálne zamestnávala, čím bol porušený zákaz prijatia cezhraničnej dodávky práce podľa § 7b ods. 5 písm. b/ zákona č. 82/2005 Z. z. Súčasne bolo konštatované porušenie i § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. c/ tohto zákona.

5. Vo vzťahu k spoločnosti F.M.CORP d.o.o. Beograd bolo zistené, že jej bola rozhodnutím č. k. 001/2018/1.2/P IPTN/KHIP/ROZ/2018/592 zo dňa 18.04.2018 uložená pokuta v sume 25.000 eur za porušenie povinnosti vyplývajúcej z § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. c/ zákona č. 82/2005 Z. z. Porušenie povinnosti spočívalo v tom, že tento zamestnávateľ porušil zákaz nelegálneho zamestnávania tým, že na prevádzke spoločnosti Elster s.r.o. Stará Turá, v spoločnosti Elster Water Metering s.r.o., Stará Turá, na pracovisku spoločnosti LEA Team s.r.o. Piešťany, HDO SK s.r.o. Myjava a FREMACH TRNAVA s.r.o., využíval prácu závislých osôb, pričom neboli splnené podmienky na ich zamestnávanie podľa zákona č. 5/2004 Z. z. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 05.06.2018 a vykonateľnosť 21.06.2018.

II.

6. Žalobca žalobou doručenu Krajskému súdu v Trenčíne (ďalej aj len „krajský súd“) sa domáhal súdneho prieskumu protokolu č. ITN-77-15-2.4/P-B24-18 zo dňa 30.04.2018, s návrhom na jeho zrušenie a vrátenie veci žalovanému na ďalšie konanie.

7. Namietal, že zistenia uvedené v protokole vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci a súčasne došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia. Konkrétne mal za to, že na naplnenie skutkovej podstaty deliktu podľa § 7b ods. 5 zákona č. 82/2005 Z. z. je potrebné, aby bolo skôr právoplatne rozhodnuté o nelegálnom zamestnávaní fyzickej osoby poskytovateľom služby. Zdôraznil, že protokol o výsledku inšpekcie práce takýmto právoplatným rozhodnutím nie je. Mal za to, že na jeho prípad sa vzťahuje § 23a ods. 1 zákona č. 5/2004 Z. z., a preto nebolo potrebné osobitné povolenie na pobyt, či zamestnanie osôb srbskej štátnej príslušnosti, ktoré sa nachádzali na jeho pracovisku. Namietal aj, že žalovaný bližšie nešpecifikoval spôsob ako má odstrániť zistené nedostatky a porušenia predpisov, čo predpokladá § 14 ods. 2 zákona č. 125/2006 Z. z.

8. Krajský súd po preskúmaní napadnutého protokolu a oboznámení sa s obsahom administratívneho spisu žalobu neuznal dôvodnou.

9. K námietke nesprávneho právneho vyhodnotenia skutočnosti, či osoby srbskej štátnej príslušnosti potrebovali na výkon práce na jeho pracovisku povolenie na pobyt resp. zamestnanie alebo na vec dopadá výnimka stanovená v § 23a ods. 1 písm. m/ zákona č. 5/2004 Z. z. krajský súd uviedol, že z predloženej rámcovej zmluvy zo dňa 01.10.2017, z doplňujúceho dokumentu zo dňa 01.10.2017 a ani z výpovedí dotknutých občanov Srbska, ktorí sa nachádzali na pracovisku žalobcu, nebolo zistené, že by títo vykonávali montáž, záručné a opravárenské práce, práce týkajúce sa nastavenia systémov dodaných výrobných zariadení alebo uskutočňovali programátorské práce alebo odborné školenia. Podľa ich vlastných vyjadrení im boli zadávané úlohy spolu s kmeňovými zamestnancami riadiacimi pracovníkmi žalobcu a pracovali spolu. Uvedené potvrdila aj riadiaca pracovníčka žalobcu. Teda, v predmetnej veci nebolo zistené a žalobcom potvrdené, že by osoby srbskej štátnej príslušnosti vykonávali na pracovisku žalobcu programátorské práce alebo odborné školenia. Vzhľadom na uvedené nebola splnená základná podmienka predpokladaná § 23a ods. 1 písm. m/ zákona č. 5/2004 Z. z., a to povaha vykonávaných činností takýchto zamestnancov. Potom bez právneho významu je, či prácu resp. služby poskytovali títo zamestnanci menej ako 90 dní v kalendárnom roku alebo nie.

10. Krajský súd nepovažoval za dôvodné ani žalobné námietky smerujúce voči neurčitosti v protokole uložených povinností a prijatých opatrení. Postup žalovaného považoval za správny a v súlade so zákonom. Správny orgán nie je oprávnený určiť kontrolovanému subjektu konkrétny spôsob vykonania nápravy, ale len cieľ, ktorý sa má touto nápravou dosiahnuť. Rovnako určenie, že kontrolovaný subjekt má nejakú povinnosť dodržiavať trvale, jasne a zrozumiteľne, vyjadruje, že má prijaté opatrenia trvale dodržiavať tak, aby nedochádzalo k porušovaniu zákona. Takýmto požiadavkám napadnutý protokol zodpovedá. Odkázal v tejto súvislosti krajský súd na záver vyslovený Najvyšším súdom Slovenskej republiky v rozsudkoch napr. vo veci sp. zn. 10Sžk/19/2017 zo dňa 30.05.2016, sp. zn. 2Sžo/84/2016 zo dňa 25.07.2018.

11. Pripomenul krajský súd, že protokol ako dokument je určený najmä na zistenie skutkových okolností. V predmetnej veci je nesporné, že na pracovisku žalobcu sa nachádzalo 6 občanov Srbska, ktorým boli ukladané povinnosti riadiacimi pracovníkmi žalobcu rovnako ako kmeňovým zamestnancom a títo vykonávali rovnakú prácu ako jeho kmeňoví zamestnanci. Aj z predloženej rámcovej zmluvy nie je možné zistiť, že by na tieto osoby dopadala výnimka § 23a ods. 1 písm. m/ zákona č. 5/2004 Z. z. Za tejto situácie bolo správnym orgánom správne uzavreté, že tieto osoby mali mať udelené povolenie na zamestnanie. Žiadna z týchto osôb takýmto povolením nedisponovala, čím bol vytvorený protiprávny stav zdokumentovaný v protokole a označený ako porušenie § 3 ods. 2, § 2 ods. 2 písm. c/ zákona č. 82/2005 Z. z. a § 7b ods. 5 písm. b/ zákona č. 82/2005 Z. z., pričom takéto označenia porušenia predpisov musí protokol obligatórne obsahovať v zmysle § 14 ods. 1 zákona č. 125/2006 Z. z. Ak bol žalobca zaviazaný prijať a vykonať opatrenia na odstránenie takýchto porušení zákona, ako je vytýkané využívanie práce osobami štátnej príslušnosti mimo EÚ bez povolenia vykonávať zamestnanie, na uloženie takýchto povinností nie je potrebné predchádzajúce právoplatné rozhodnutie správneho orgánu o nelegálnom zamestnávaní vydané v inom administratívnom konaní vedenom proti osobe, ktorá kontrolovanému subjektu takýchto pracovníkov poskytla.

12. Z uvedených dôvodov krajský súd žalobu podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z., Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) ako nedôvodnú zamietol.

III.

13. Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca (sťažovateľ) kasačnú sťažnosť, ktorou vytýkal krajskému súdu, že nesprávnym procesným postupom mu znemožnil ako účastníkovi konania uskutočniť jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu, čo zakladá dôvody kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. f/,

g/ a h/ SSP.

14. Sťažovateľ namieta, že protokol nie je právoplatným rozhodnutím orgánu verejnej správy, ktorým by mohlo byť právoplatne konštatované nelegálne zamestnávanie fyzickej osoby. Je len podkladom pre vydanie riadneho rozhodnutia v správnom konaní s náležitosťami podľa § 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“). Keďže zákon č. 82/2005 Z. z. v § 7b ods. 7 stanovuje obligatórne uloženie pokuty za porušenie prijatia práce alebo služby podľa tohto ustanovenia, inšpektorát práce je povinný ex lege začať správne konanie o uložení pokuty na podklade protokolu. Potom za právoplatné rozhodnutie, ktorým sa konštatuje porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania, možno považovať až rozhodnutie vydané v správnom konaní podľa správneho poriadku, t. j. také rozhodnutie, ktoré obsahuje zákonom predpísané náležitosti, najmä použitie správnej úvahy, a voči ktorému nie je možné podať odvolanie. V čase vyhotovenia napadnutého protokolu neexistovalo právoplatné rozhodnutie, ktorým by bolo konštatované porušenie § 7b ods. 5 zákona č. 82/2005 Z. z. žalobcom, preto žalovaný konštatoval porušenie zákona nesprávne.

15. Napokon sám krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že inšpekcia je konaním a postupom správneho orgánu, ktorým predovšetkým dochádza k zisťovaniu skutkového stavu. Zistené skutočnosti následne slúžia najmä ako podklad pre ďalší postup správneho orgánu, teda pre rozhodnutie, či má byť následne začaté vo veci správne konania. Protokol tak predstavuje v následne začatom správnom konaní jeden z dôkazných prostriedkov.

16. Správnu žalobou napadnutý protokol bol vydaný dňa 30.04.2018, teda skôr ako nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie vydané v správnom konaní voči spoločnosti F.M.CORP d.o.o. Beograd (05.06.2018). Vydanie protokolu voči žalobcovi bolo tak zo strany správneho orgánu predčasné a nezákonné. V rámci prebiehajúceho správneho konania si správny orgán ani nemohol byť istý, či dôkazmi predloženými spoločnosťou F.M.CORP d.o.o. Beograd, nebudú vyvrátené tvrdenia o porušení zákona uvádzané v protokole.

17. Z uvedených dôvodov sťažovateľ odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu považuje za nedostatočné a vychádzajúce z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odkazuje pritom na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý napr. v rozsudku z 27. apríla 2006 vo veci sp. zn. 4Cdo/171/2005 vyslovil, že za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie treba považovať tiež nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

18. Krajský súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia nezaoberal dostatočne ani výkladom § 23a ods. 1 zákona č. 5/2004 Z. z. a nezohľadnil, že v zmysle tohto zákonného ustanovenia možno štátneho príslušníka tretej krajiny zamestnávať aj pokiaľ zabezpečuje na základe obchodnej zmluvy dodávky služieb, ak trvanie jeho pracovnoprávneho vzťahu alebo vyslania na výkon práce nepresiahne celkovo 90 dní v kalendárnom roku.

19. Žalobca už v žalobe namieta neurčitost' a nevykonateľnosť opatrení, ktoré mu žalovaný uložil v napadnutom protokole. Nesúhlasí s právnym posúdením žalobnej námietky a jej odôvodnením krajským súdom. Zotrváva na požiadavke konkretizácie opatrenia, ktoré mal Inšpektorát práce v protokole uviesť. Žalovaný porušil aj § 14 ods. 2 zákona č. 125/2006 Z. z., a to minimálne v tom, že neuložil žalobcovi povinnosť doručiť písomnú správu podľa § 14 ods. 2 písm. b/ tohto zákona o splnení opatrení na odstránenie zistených porušení predpisov a záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv a ich príčin. Už z uvedeného vyplýva povinnosť žalovaného opatrenia v protokole špecifikovať tak, aby tieto boli materiálne vykonateľné, určité a aby spĺňali požiadavku materiálnej vykonateľnosti. Krajský súd mal preto sa zaoberať aj skúmaním porušenia povinnosti spočívajúcej v neuložení povinnosti predložiť písomnú správu o splnení opatrení.

20. Keďže v protokole uložené opatrenia predstavujú zásah do práv a právom chránených záujmov kontrolovaného subjektu, musia spĺňať požiadavku materiálnej vykonateľnosti rozhodnutia. Navyiac ich splnenie možno právne vynucovať a nespĺnenie sankcionovať. Jednoznačná formulácia opatrenia je

potrebná práve aj so zreteľom na § 19 ods. 2 písm. b/ bod 1 zákona č. 125/2006 Z. z., podľa ktorého má inšpektorát práce povinnosť uložiť pokutu zamestnávateľovi za nesplnenie povinností uloženej opatrením.

21. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby kasačný súd zrušil napadnutý rozsudok Krajského súdu Trenčín č. k. 13S/32/2018-153 zo dňa 10.10.2018 a vec mu vrátil na ďalšie konanie, eventuálne aby zrušil protokol Inšpektorátu práce Trenčín č. ITN-77-15-2.4/P-B24-18 zo dňa 30.04.2018 a vec vrátil Inšpektorátu práce Trenčín na ďalšie konanie a žalobcovi priznal náhradu trov konania a trov kasačného konania.

IV.

22. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti navrhol, aby kasačný súd sťažnosť ako nedôvodnú zamietol. Stotožnil sa v plnom rozsahu s rozsudkom krajského súdu, tento považuje za vecne správny a zákonný, ktorý vychádza z riadne zisteného skutkového stavu veci a má predpísané náležitosti.

23. Nestotožňuje sa žalovaný s námietkami sťažovateľa a s jeho názorom, že až právoplatným rozhodnutím o uložení sankcie za správny delikt, spočívajúci v porušení zákazu nelegálneho zamestnávania, sa konkrétny zamestnávateľ stáva „právoplatne“ nelegálnym zamestnávateľom. Už protokol o výsledku inšpekcie práce je spôsobilým právnym aktom ho za nelegálneho zamestnávateľa označiť a zároveň mu uložiť prijatie opatrení na odstránenie tohto porušenia. Takýto názor potvrdzuje i skutočnosť, že do príslušného registra nelegálnych zamestnávateľov, ktorý vedie Národný inšpektorát práce, na Sociálnu poisťovňu a Daňový úrad, sa príslušný zamestnávateľ, u ktorého bolo protokolom konštatované nelegálne zamestnávanie, nahlasuje ihneď po prerokovaní protokolu.

24. Vzhľadom k uvedenému sa žalovaný nestotožňuje ani s vyjadrením žalobcu o tom, že u neho nebolo možné protokolom konštatovať porušenie zákazu prijat' prácu podľa zákona č. 82/2005 Z. z. z dôvodu, že v tom čase neexistovalo právoplatné rozhodnutie o porušení zákazu nelegálneho zamestnávania zo strany spoločnosti F.M.CORP d.o.o.

25. Nelegálne zamestnávanie spoločnosťou F.M.CORP d.o.o. bolo konštatované v protokole zo dňa 17.01.2018, v súvislosti s čím bola táto spoločnosť povinná vytykané nedostatky odstrániť. Následne bolo voči tejto spoločnosti začaté správne konanie ukončené vydaním rozhodnutia o uložení sankcie za správny delikt, ktoré nadobudlo právoplatnosť 05.06.2018.

26. Zo žiadneho právneho predpisu priamo ani nepriamo nevyplýva, že by mal inšpektorát práce konštatovať porušenie zákazu prijat' prácu až po tom, ako bola právoplatne uložená sankcia za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania. Žalovaný ani nespochybnuje samostatné správne konanie o uložení sankcie za správny delikt, poukazuje však na fakt, že protokol o výsledku inšpekcie práce je právnym aktom s významnými právnymi dôsledkami.

27. Žalobca v kasačnej sťažnosti ďalej dôvodil, že štátneho príslušníka tretej krajiny možno zamestnávať, pokiaľ zabezpečuje na základe obchodnej zmluvy dodávku tovaru alebo služieb a tento tovar dodáva alebo v súvislosti s dodávkou tovaru uskutočňuje montáž, záručné a opravárenské práce, ak trvanie jeho pracovnoprávneho vzťahu alebo vyslania na výkon práce nepresiahne celkovo 90 dní v kalendárnom roku. Žalovaný ale pripomína, že je potrebné prihliadať na celé ustanovenie § 23a ods. 1 písm. m/ zákona č. 5/2004 Z. z. Zisteniami inšpektorátu práce bolo zistené, že srbskí štátni príslušníci ako zamestnanci žalobcu nespĺňali podmienky, ktoré sú vyjadrené v § 23a ods. 1 písm. m/ zákona č. 5/2004 Z. z. nezabezpečovali na základe obchodnej zmluvy dodávku služieb, to vyplýva z charakteru a spôsobu vykonávania im pridelenej práce. Mal žalovaný ďalej za preukázané, že nešlo o dodávku služieb v súvislosti s uskutočňovaním programátorských prác a odborných školení, čo potvrdzujú zápisnice o podaní informácie spísanými s dotknutými zamestnancami (A. Q., F. F., Z. Z., C. Z., Z. M., Z. R.) a tiež riadiacou pracovníčkou žalobcu (A. C.).

28. Z výsledkov inšpekcie žalovanému vyplynulo, že ustanovenie § 7b ods. 5 písm. b/ zákona č. 82/2005 Z. z. bolo preukázateľným spôsobom porušené, nakoľko žalobca prijal prácu týchto fyzických osôb, ktorú mu na základe Rámcovej zmluvy o dielo zo dňa 01.10.2017 poskytovala právnická osoba F.M.CORP d.o.o., ktorá tieto fyzické osoby nelegálne zamestnávala.

29. Spoločnosť F.M.CORP d.o.o. porušila zákaz nelegálneho zamestnávania, ktorý vyplýva z § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. c/ zákona č. 82/2005 Z. z., nakoľko nebolo preukázané splnenie podmienok podľa osobitného predpisu - zákona č. 5/2004 Z. z. Teda zamestnanci mali mať udelené povolenie na zamestnanie, pretože nespĺňali podmienky podľa zákona č. 5/2004 Z. z. a toto povolenie im udelené nebolo. Konkrétna závislá práca bola vykonávaná na pracovisku žalobcu, pričom táto spoločnosť v zmysle právneho poriadku SR priamo zodpovedá za porušenie § 7b ods. 5 zákona č. 82/2005 Z. z., pokiaľ prijala prácu alebo službu od osoby, ktorú nelegálne zamestnávala. Žalovaný má za to, že obe porušenia zákona boli dostatočným spôsobom preukázané a sú podložené relevantnými dokladmi.

30. Nesúhlasí žalovaný ani s námietkou neurčitosti a nevykonateľnosti opatrení tak, ako ich žalovaný uložil v napadnutom protokole. Má za to, že nielen dané porušenie, ale i „nariadená časť“ protokolu boli jednoznačným a zrozumiteľným spôsobom formulované. V danom prípade bol zamestnávateľ zaviazaný ku konkrétnemu cieľu, resp. výsledku a teda, že má povinnosť dodržiavať príslušné zákonné ustanovenia. Vzhľadom na skutočnosť, že už bol v podstate protiprávny stav počas výkonu inšpekcie odstránený, inšpektor práce nenaradil odstrániť zistené porušenie právnych predpisov. Keďže v čase prerokovania protokolu protiprávny stav už neexistoval, žalovaný nariadil len dodržiavanie príslušných zákonných ustanovení trvale do budúcnosti. V tomto prípade ani nemohol inak určiť a konkrétne spôsoby odstránenia nedostatkov, len aby predmetné zákonné ustanovenia žalobca dodržiaval.

31. I z objektívnych dôvodov nebolo možné vymedziť možnosti ako sa má konkrétne zamestnávateľ správať, aby právne predpisy ďalej neporušoval, pretože i vo všeobecnosti platí, že je na samom kontrolovanom subjekte a na subjektívnych okolnostiach, ako tak učiniť. Kontrolovaný subjekt má povinnosť konať tak, aby existujúci protiprávny stav v budúcnosti viac nevznikol.

32. Taktiež inšpektorát práce následnou inšpekciou práce zameranou výlučne na kontrolu dodržiavania nedostatkov prešetruje, či zamestnávateľ koná tak, že právnu normu, ktorej porušenie bolo zistené, nebola po prerokovaní protokolu opakovane porušená.

33. V nadväznosti na uvedené žalovaný tvrdí, že v tejto súvislosti i povinnosť doručenia písomnej správy o splnení opatrení na odstránenie zistených porušení predpisov a záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv a ich príčin nemohol žalovaný uložiť, keďže žalobca nemal uloženú konkrétnu povinnosť v súvislosti s porušením konštatovaným v protokole. Žalobca bol zaviazaný len dodržiavať príslušné právne predpisy do budúcnosti a trvale. Doručenie správy bolo preto v danom prípade bezpredmetné vzhľadom i k už neexistujúcemu protiprávnemu stavu v čase prerokovania protokolu. Žalovaný teda nemohol povinnosť uložiť doručenie správy, pretože žalobca nemal aký protiprávny stav odstraňovať.

34. Na základe vyššie uvedených skutočností žalovaný navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť zamietol v plnom rozsahu ako nedôvodnú.

V.

35. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 11 písm. g/ SSP) sa najprv zaoberal formálnymi náležitosťami kasačnej sťažnosti a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je podaná včas (§ 443 ods. 2 písm. a/ SSP), osobou oprávnenou na jej podanie (§ 442 ods. 1 SSP), sťažovateľ je riadne zastúpený (§ 449 ods. 1 SSP) a následne bez nariadenia pojednávania v súlade s § 455 SSP preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v medziach sťažnostných bodov (§ 453 ods. 1 SSP), pričom jednomyselne dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu (sťažovateľa) nie je dôvodná, a preto jej nie možné vyhovieť.

36. Predmetom preskúmania v posudzovanej veci bola vecná správnosť rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/32/2018-153 zo dňa 10.10.2018 vo vzťahu k námietke žaloby o predčasnosti záveru inšpektorátu práce o nelegálnom zamestnávaní štátnych príslušníkov Srbska v rozpore s § 7b ods. 5 zákona č. 82/2005 Z. z. a či na týchto zamestnancov žalobcu sa mala vzťahovať výnimka podľa § 23a ods. 1 zákona č. 5/2004 Z. z.

37. Najvyšší súd Slovenskej republiky po oboznámení sa s rozsahom a dôvodmi kasačnej sťažnosti proti napadnutému rozsudku krajského súdu, po preskúmaní napadnutého rozsudku a po oboznámení sa s obsahom pripojeného spisového materiálu nezistil žiaden dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku, ktoré korešpondujú s právnym názorom vo veci konajúcich orgánov verejnej správy. Tieto závery spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku.

38. Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 82/2005 Z. z. nelegálne zamestnávanie je zamestnávanie právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom, 1) ak využíva závislú prácu b) fyzickej osoby, má s ňou založený pracovnoprávny vzťah alebo štátnozamestnanecký pomer podľa osobitného predpisu 2) a nespĺňa povinnosť podľa osobitného predpisu 6).

39. Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 82/2005 Z. z. právnická osoba a fyzická osoba, ktorá je podnikateľom, nesmie nelegálne zamestnávať podľa § 2 ods. 2 a 3. Fyzická osoba nesmie nelegálne zamestnávať podľa § 2 ods. 3.

40. Podľa § 7b ods. 5 zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní, právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá je podnikateľom, nesmie prijať prácu alebo službu, ktorú jej na základe zmluvy dodáva alebo poskytuje právnická osoba alebo fyzická osoba (ďalej len „poskytovateľ služby“) prostredníctvom fyzickej osoby, ktorú nelegálne zamestnáva, ak ide a) o cezhraničné poskytovanie služby po dobu presahujúcu päť dní v období 12 mesiacov od prvého poskytnutia služby alebo b) o vnútroštátnu dodávku práce alebo cezhraničnú dodávku práce.

41. Podľa § 21 ods. 1 zákona č. 5/2004 Z. z., zamestnávateľ môže zamestnávať len štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý

- a) je držiteľom modrej karty Európskej únie (ďalej len „modrá karta“),
- b) má udelený prechodný pobyt na účel zamestnania na základe potvrdenia o možnosti obsadenia voľného pracovného miesta,
- c) má udelené povolenie na zamestnanie a udelený prechodný pobyt na účel zamestnania, ak osobitný predpis neustanovuje inak,
- d) má udelené povolenie na zamestnanie a udelený prechodný pobyt na účel zlúčenia rodiny,
- e) má udelené povolenie na zamestnanie a udelený prechodný pobyt štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý má priznané postavenie osoby s dlhodobým pobytom v členskom štáte Európskej únie, ak osobitný predpis neustanovuje inak, alebo
- f) spĺňa podmienky podľa § 23a.

42. Podľa § 23a ods. 1 písm. m/ zákona č. 5/2004 Z. z., zamestnávateľ môže zamestnávať štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý zabezpečuje na základe obchodnej zmluvy dodávky tovaru alebo služieb a tento tovar dodáva alebo v súvislosti s dodávkou tovaru uskutočňuje montáž, záručné a opravárenské práce, práce týkajúce sa nastavenia systémov výrobných zariadení alebo v súvislosti s dodávkou tovaru alebo služieb uskutočňuje programátorské práce alebo odborné školenia, ak trvanie jeho pracovnoprávneho vzťahu alebo vyslania na výkon práce nepresiahne celkovo 90 dní v kalendárnom roku.

43. Podľa § 14 ods. 2 zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce v protokole inšpektor práce navrhne opatrenia podľa § 12 ods. 2 písm. a), uloží opatrenia podľa § 12 ods. 2 písm. b), c), g), h) a i) a uloží

povinnosť kontrolovanému zamestnávateľovi alebo kontrolovanej fyzickej osobe, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom,

a) prijať opatrenia na odstránenie zistených porušení predpisov a záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv a ich príčin,

b) doručiť inšpektorátu práce v určenej lehote písomnú správu o splnení opatrení na odstránenie zistených porušení predpisov a záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv a ich príčin.

44. Podľa § 461 SSP, kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

45. Medzi účastníkmi konania nie je sporné, že v čase výkonu inšpekcie práce dňa 15.11.2017 sa na pracovisku žalobcu popri kmeňových zamestnancoch nachádzali aj šiesti srbskí štátni príslušníci, ktorí tu vykonávali prácu na základe Rámcovej zmluvy o dielo uzavretej dňa 01.10.2017 medzi spoločnosťou F.M.CORP d.o.o. Beograd ako zhotoviteľom a žalobcom ako odberateľom. Tiež nie je sporné, že spoločnosti F.M.CORP d.o.o. Beograd bola rozhodnutím č. 001/2018/1.2/P IPTN/KHIP/ROZ/2018/592 dňa 18.04.2018, právoplatne dňa 05.06.2018, uložená pokuta vo výške 25 000 eur za porušenie povinnosti vyplývajúcej z § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. c/ zákona č. 82/2005 Z. z., konkrétne za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania tým, že o. i. aj u žalobcu využíval prácu závislých osôb, pričom neboli splnené podmienky ich zamestnávania.

46. Sporné medzi účastníkmi konania je, či dotknutí zamestnanci ako osoby srbskej štátnej príslušnosti potrebovali na výkon práce na pracovisku žalobcu povolenie na zamestnanie (príp. pobyt) alebo na vec dopadá výnimka stanovená § 23a ods. 1 písm. m/ zákona č. 5/2004 Z. z.

47. Najvyšší súd Slovenskej republiky po oboznámení sa s obsahom napadnutého protokolu a administratívneho spisu vychádzajúc zo skutkového stavu ako bol žalovaným ustálený a zadokumentovaný v administratívnom spise dospel k záveru o správnosti napadnutého rozsudku. Preukázateľne v čase výkonu inšpekcie práce sa na pracovisku žalobcu nachádzalo 6 občanov Srbska, ktorým boli ukladané povinnosti riadiacimi pracovníkmi žalobcu rovnako ako kmeňovým zamestnancom a títo vykonávali rovnakú prácu ako jeho kmeňoví zamestnanci, hoci pre výkon zamestnania nemali udelené povolenie. Z predloženej rámcovej zmluvy o dielo uzavretej medzi spoločnosťou F.M.CORP d.o.o., ktorá týchto zamestnancov zabezpečila, a žalobcom dňa 01.10.2017, nie je možné zistiť, že by na tieto osoby dopadala výnimka § 23a ods. 1 písm. m/ zákona č. 5/2004 Z. z.

48. Za tejto situácie bolo správnym orgánom správne uzavreté, že tieto osoby mali mať udelené povolenie na zamestnanie. Tým, že žiadna z týchto osôb takýmto povolením nedisponovala, bol vytvorený protiprávny stav zdokumentovaný v protokole a označený ako porušenie § 3 ods. 2, § 2 ods. 2 písm. c/ zákona č. 82/2005 Z. z. a § 7b ods. 5 písm. b/ zákona č. 82/2005 Z. z., pričom takéto označenia porušenia predpisov musí protokol obligatórne obsahovať v zmysle § 14 ods. 1 zákona č. 125/2006 Z. z.

49. Zisteniami inšpektorátu práce bolo teda nespochybniteľne zistené, že srbskí štátni príslušníci ako zamestnanci žalobcu, nespĺňali podmienky, ktoré sú vyjadrené v § 23a ods. 1 písm. m/ zákona č. 5/2004 Z. z., nezabezpečovali na základe obchodnej zmluvy dodávku osobitných služieb, čo vyplýva z charakteru a spôsobu vykonávania im pridelenej práce. Mal žalovaný za preukázané, že nešlo o dodávku služieb v súvislosti s uskutočňovaním programátorských prác a odborných školení, čo potvrdzujú zápisnice o podaní informácie spísanými s dotknutými zamestnancami (A. Q., F. F., Z. Z., C. Z., Z. M., Z. R.) a tiež riadiacou pracovníčkou žalobcu (A. C.). Títo vykonávali pre žalobcu ako zamestnávateľa závislú prácu - montáž, opravárenské a servisné práce.

50. Z výsledkov inšpekcie potom žalovaný správne vyvodil, že ustanovenie § 7b ods. 5 písm. b/ zákona č. 82/2005 Z. z. bolo preukázateľným spôsobom porušené, nakoľko žalobca prijal prácu týchto fyzických osôb, ktorú mu na základe Rámcovej zmluvy o dielo zo dňa 01.10.2017 poskytovala právnická osoba F.M.CORP d.o.o., ktorá tieto fyzické osoby nelegálne zamestnávala. Týmto

spoločnosť F.M.CORP d.o.o. porušila zákaz nelegálneho zamestnávania, ktorý vyplýva z § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. c/ zákona č. 82/2005 Z. z., pretože nebolo preukázané splnenie podmienok podľa osobitného predpisu - zákona č. 5/2004 Z. z. Uvedení zamestnanci mali mať udelené povolenie na zamestnanie, pretože nespĺňali podmienky podľa zákona č. 5/2004 Z. z. a toto povolenie im udelené nebolo. Konkrétna závislá práca bola vykonávaná na pracovisku žalobcu, ktorá v zmysle právneho poriadku SR priamo zodpovedá za porušenie § 7b ods. 5 zákona č. 82/2005 Z. z., pokiaľ prijala prácu alebo službu od osoby, ktorá nelegálne zamestnávala. Najvyšší súd SR má za to, že obe porušenia zákona boli dostatočným spôsobom preukázané a sú podložené relevantnými dokladmi, ktoré sú zadokumentované v administratívnom spise žalovaného.

51. Preto súhlasí najvyšší súd s názorom tak krajského súdu, ako aj žalovaného, že žalobca v rozhodnom čase porušil zákaz prijatia cezhraničnej dodávky práce podľa § 7b ods. 5 písm. b/ zákona č. 82/2005 Z. z., keď od spoločnosti F.M.CORP d.o.o. prijal na svoje pracovisko a poskytoval prácu šiestim zamestnancom, občanom srbskej štátnej príslušnosti, ktorí nedisponovali povolením na výkon zamestnania (ani pobytu) a na týchto sa vzhľadom na preukázaný charakter výkonu práce, jej pridelovania súbežne s kmeňovými zamestnancami žalobcu, nevzťahuje výnimka podľa § 23a ods. 1 písm. m/ zákona č. 5/2004 Z. z. Títo zamestnanci vykonávali závislú prácu - montáž, opravárenské a servisné práce.

52. V protokole uvedené zistené nedostatky, ktoré súviseli s porušením príslušných predpisov, boli dostatočne zrozumiteľné a konkretizované, preto ich nebolo možné považovať za nešpecifikované, materiálne nevykonateľné, či nepreskúmateľné. Za nepreskúmateľné a nezrozumiteľné najvyšší súd nemôže vo vzťahu k okolnostiam posudzovanej veci, považovať ani opatrenia ukládajúce žalobcovi do budúcnosti trvale dodržiavať príslušné právne predpisy, keďže protiprávny stav bol žalobcom v čase prerokovania protokolu už odstránený. Aký charakter opatrení žalobca ako zamestnávateľ prijme, a to práve s cieľom, aby do budúcnosti vytknuté nedostatky sa neopakovali, či už prijatím inštrukcie, alebo iným interným predpisom, zostáva na rozhodnutí žalobcu.

53. Za daných skutkových okolností nemôže byť na mieste ani požiadavka doručenia správy o odstránení zistených nedostatkov. Žalovaný dostatočne spoľahlivo zistil, že žalobca porušil zákon a tieto porušenia vykazovali znaky nelegálneho zamestnávania, ktoré síce odstránil, čo však ale neznamená, že sa zistené nezákonné konanie konvalidovalo a zistená nezákonnosť zanikla.

54. Bez právnej relevancie je i námietka sťažnosti spočívajúca v predčasnosti konštatovania porušenia zákazu nelegálneho zamestnávania žalobcom s poukazom, že o tomto skôr malo byť rozhodnuté riadnym správnym rozhodnutím s náležitosťami podľa § 47 správneho poriadku a v riadnom administratívnom konaní. Ako správne poukázal žalovaný, zo žiadneho právneho predpisu inšpektorátu práce nevyplýva, a ani logicky nemôže, povinnosť primárne a právoplatne rozhodnutím najprv judikovať protiprávnosť konania žalobcu a následne nelegálnosť zamestnávania cudzích štátnych príslušníkov, tu srbských, konštatovať v protokole z inšpekcie práce.

55. Záverom kasačný súd len dodáva, že krajský súd sa v napadnutom rozsudku vyčerpávajúco vysporiadal so všetkými námietkami sťažovateľa a potom nemožno prisvedčiť a uznať dôvodnou ani námietku sťažnosti o nepreskúmateľnosti rozhodnutia krajského súdu pre nedostatok dôvodov.

56. Z uvedených dôvodov dospel Najvyšší súd SR k záveru, že kasačná sťažnosť je v celom rozsahu nedôvodná, a preto ju podľa § 461 zamietol.

57. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 a § 168 SSP a contrario tak, že žalobcovi nepriznal náhradu trov kasačného konania z dôvodu neúspechu v kasačnom konaní a žalovanému nárok na náhradu trov konania zo zákona nevyplýva.

58. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.